

NADZOR NAD IZVAJANJEM PRAVILNIKA O PREGLEDOVANJU IN PREIZKUŠANJU VGRAJENIH SISTEMOV AKTIVNE POŽARNE ZAŠČITE

mag. Romana Lah*

IZVLEČEK

Vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite v objektih uvrščamo med ukrepe varstva pred požarom. Njihovo pravilno delovanje lahko ob nastanku požara veliko pripomore k omejitvi ali zmanjšanju požara ter škode, ki lahko ob požaru nastane. Zaradi svojega pomena so bili in bodo vedno predmet inšpekcijskega nadzora. Obseg nadzora lahko razdelimo na dva dela, prvi je nadzor vgrajenih sistemov pri zavezancih, drugi pa nadzor nad izvajalci pregledov in nad tehničnimi pregledniki. Spremenila se je tudi definicija, kdo je zavezanec, ki si mora pridobiti potrdilo o brezhibnosti delovanja sistema. Nadzor vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite se izvaja ob rednih inšpekcijskih nadzorih pri lastnikih ali uporabnikih objektov oziroma pri delodajalcih.

ABSTRACT

Built-in systems of active fire protection in buildings are among safety measures against the fire. Their proper function is very important in reducing or confinement of fire and damage in the case of fire. Due to their importance they are and will be always the case of inspection surveillance. The scope of the inspection can be divided in to two parts, first is the inspection of built-in systems at the liable persons, the second is the inspection over the checking performers and over technical examiners.

The definition of the person, who is the liable to acquire a certificate on faultlessness of system performance, has changed. The supervision of built-in systems of active fire protection is performed at regular inspection visits at owners or users of buildings, or at employers.

Vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite v objektih uvrščamo med ukrepe varstva pred požarom. Njihovo pravilno delovanje lahko ob nastanku požara veliko pripomore k omejitvi ali zmanjšanju požara ter škodi, ki lahko ob požaru nastane. Zaradi svojega pomena so bili in bodo vedno predmet inšpekcijskega nadzora.

Nadzor nad izvajanjem PRAVILNIKA O PREGLEDOVANJU IN PREIZKUŠANJU VGRAJENIH SISTEMOV AKTIVNE POŽARNE ZAŠČITE (Uradni list RS, št. 45/07) (v nadaljevanju: pravilnik o APZ), ki se je začel uporabljati 1. januarja letos, izvaja Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Obseg nadzora lahko razdelimo na dva dela, prvi je nadzor vgrajenih sistemov pri zavezancih, drugi pa nadzor nad izvajalci pregledov in nad tehničnimi pregledniki.

Nadzor vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite se izvaja ob rednih inšpekcijskih nadzorih pri lastnikih ali uporabnikih objektov oziroma pri delodajalcih. Tako kot pred uveljavitvijo pravilnika o APZ, prej je urejal to področje pravilnik o pregledovanju in preizkušanju vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite iz leta 1995, se tudi po letošnjem 1. januarju pri subjektih, ki so predmet inšpekcijskega nadzora,

preveri, ali ima lastnik ali uporabnik objekta, kjer je vgrajen sistem APZ, veljavno potrdilo o brezhibnem delovanju sistema ter ali skrbi za njegov stalni tehnični nadzor.

Z uveljavitvijo pravilnika o APZ je prišlo do spremembe pojmovanja, **kaj je vgrajeni sistem aktivne požarne zaščite**. Sedanja opredelitev (2. člen pravilnika o APZ) natančneje kot pravilnik iz leta 1995 opisuje posamezne sisteme ter pripadajoče komponente. Tako kot do zdaj je treba tudi po letošnjem 1. januarju pridobiti potrdilo o brezhibnem delovanju za vsak sistem. Z uveljavitvijo pravilnika o APZ pa se je spremenila veljavnost potrdila o brezhibnem delovanju. Zdaj velja potrdilo za določene sisteme le 2 leti, za nekatere pa ostaja še vedno 5 let. Če lastnik ali uporabnik, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite nima veljavnega potrdila o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema, potem je v skladu z deveto točko 62. člena zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07, ZVPoz-UPB1) v prekršku. Globa za prekršek znaša od 1251,88 do 4172,9 evra. V prekršku je v skladu z drugim odstavkom 62. člena tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno

opravlja dejavnost, v skladu s tretjim odstavkom 62. člena pa lastnik ali uporabnik, ki je fizična oseba. Globa zanje znaša 417,29 evra.

Naj omenim, da se je z uveljavitvijo pravilnika o APZ nekoliko spremenila tudi definicija, kdo je zavezanec, ki si mora pridobiti potrdilo o brezhibnem delovanju sistema. Zavezanec po tem pravilniku je:

- investitor,
- lastnik,
- uporabnik ali
- upravljavec

stanovanjskih, poslovnih in industrijskih objektov, v katerih mora biti:

- skladno s predpisi o graditvi objektov vgrajen en ali več sistemov aktivne požarne zaščite in
- za katere si mora, v skladu s tem pravilnikom, pridobiti potrdilo o brezhibnem delovanju.

Gradbeni predpis, ki na dan uporabe pravilnika o APZ (1.1.2008) določa objekte, v katerih mora biti vgrajen en ali več sistemov APZ, je PRAVILNIK O POŽARNI VARNOSTI V STAVBAH. Glede na kriterije iz pravilnika o požarni varnosti v stavbi, v katerih objektih mora biti vgrajen kateri od sistemov aktivne požarne zaščite, bomo ugotavljali, ali je nek subjekt, pri katerem izvajamo inšpekcijski nadzor, zavezanec po pravilniku o APZ ali ne. Tu velja še omeniti, da bomo pri kriterijih upoštevali tako zagotavljanje ravni požarne

* Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

varnosti na podlagi uporabe tehnične smernice kot tudi na podlagi t.i. zadnjega stanja tehnike.

Če bo subjekt, pri katerem se izvaja nadzor, zavezanec za APZ in ima enega ali več teh sistemov vgrajenih, potem mora imeti za vsak sistem veljavno potrdilo o brezhibnem delovanju in evidenco o rednem vzdrževanju.

Zavezanec mora vgrajeni sistem ali sisteme redno vzdrževati v rokih in na način, kot izhaja iz navodila proizvajalca oziroma tistega, ki je sistem vgradil. Omeniti je tudi treba, da lahko redna vzdrževanja sistemov izvajajo le pooblaščenim servisierji ali vzdrževalci. Glede na tako zapisane določbe v pravilniku o APZ se bo ob inšpekcijskih nadzorih pregledalo vsa navodila ter ugotavljalo, ali zavezanec vzdržuje sistem v skladu z navodili. Preverjalo pa se bo tudi, ali vzdržujejo sisteme pravi servisierji oziroma vzdrževalci, kar pomeni, da se bo preverilo, ali imajo pooblastila za tovrstna dela od proizvajalcev sistemov oziroma od tistih, ki so sistem vgradili.

Ker pravilnik o APZ določa, da mora zavezanec hraniti dokumentacijo o pregledih in preizkusih in rednih vzdrževanjih ves čas, dokler je sistem v obratovanju, se bo preverjalo tudi to.

Če zavezanec ne bo imel potrdila o brezhibnem delovanju ali ne bo skrbel za redno vzdrževanje, bo kaznovan za storjeni prekršek, hkrati pa mu bo izdana odločba, s katero mu bo določen

rok, do kdaj si mora pridobiti potrdilo ter do kdaj mora urediti sistem rednega vzdrževanja.

Pri zavezancih za vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite se bo ob inšpekcijskih nadzorih preverilo tudi, ali si je pridobil potrdilo v vseh primerih kot narekuje drugi odstavek 3. člena pravilnika o APZ, ki določa, da si mora pridobiti potrdilo ne le v primeru novo vgrajenega sistema, ampak tudi v primeru, da spreminja ali zamenja sistem, ali ga razširja ali pa da je bil sistem aktiviran.

Če pa nadzorovani subjekt ni zavezanec za APZ v skladu s pravilnikom o APZ, ga pa ima vgrajenega, se bo ob inšpekcijskem nadzoru preverjalo, ali sistem redno vzdržuje. Temu subjektu ni potrebno pridobiti potrdila o brezhibnem delovanju, mora pa sistem redno vzdrževati, kar izhaja iz 23. člena ZVPoz, ki določa, da se požarna varnost objekta ob vzdrževanju ne sme zmanjšati.

Nadzor nad izvajalci pregledov in tehničnimi nadzorniki se bo izvajal pri pooblaščenih izvajalcih. Preverilo se bo:

- ali še vedno izpolnjujejo pogoje za pridobitev pooblastila, kot jih določa 5. člen pravilnika o APZ,
- kako izvajajo postopke pregledov in preizkusov,
- kateri tehnični nadzorniki izvajajo posamezne preglede in preizkuse,

- ali in kako izdelujejo poročila o preizkusih ter potrdila o brezhibnem delovanju,
- ali in kako opravljajo ponovne preglede ter
- ali hranijo dokumentacijo v skladu z roki, določenimi v pravilniku o APZ.

Omeniti velja, da je v skladu s 17. točko 61. člena ZVPoz v prekršku vsak, ki izdaja potrdilo o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite in ne izpolnjuje predpisanih pogojev za pooblaščenega izvajalca oziroma tehničnega preglednika. V skladu s tem členom so v prekršku tudi vsi izvajalci pregledov in tehnični nadzorniki, če ne opravljajo preizkusov v skladu s predpisi. Postopek pregleda in preizkusa vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite je opredeljen v IV. poglavju pravilnika o APZ, kar pomeni, da morajo v skladu s temi določbami opravljati preglede in preizkuse. Izvajanje pregledov in preizkusov v nasprotju s pravilnikom pa poleg kaznovanja za prekršek predvideva v skladu z 11. členom pravilnika o APZ tudi možnost odvzema pooblastila.

Pri izvajalcih pregledov se bo preverjalo tudi, kako izvajajo ponovne preglede v primerih podaljšanja veljavnosti potrdila vgrajenemu sistemu aktivne požarne zaščite, ali preverijo, če se je sistem redno in pravilno vzdrževal.

Seminarji in delavnice na ZVD d.d. v mesecu marcu 2008

Usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom ter ravnanja z nevarnimi kemikalijami	06. 03 2008
Usposabljanje Elektrotehnično poučeni delavci	12. in 13. 03. 2008
Usposabljanje skrbnikov dvigal in reševalcev iz dvigal	14. 03 2008
Prijava na obnovitveni tečaj za varnostne svetovalce/svetovalke za prevoz nevarnega blaga cesta / železnica	18. 03 2008
Usposabljanje s področja osnovnih andragoških znanj	20. in 21. 03. 2008